

حیدر رضا ایرانی دبیر عربی ناحیه یک اردبیل

همکاران گرامی و دانش آموزان عزیز
می توانید از کانال درسینامه عربی در تلگرام به عنوان منبع
نمونه سوالات و کاربرگ های آموزشی و فیلم تدریس
و یادداشت های درسی استفاده کنید
[@darsnamearabi](https://www.instagram.com/darsnamearabi)

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

حَيَوَانَاتُ الْغَابَةِ

حیوانات جنگل

[@darsnamearabi](https://www.instagram.com/darsnamearabi)

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

واژه نامه

الْمُعْجَم (۱۶ کلمه جدید)

<p>(مضارع : يَظُنُّ) گمان می کند</p> <p>كِبْر : بزرگسالی متضاد: صغر - خردسالی</p> <p>مات : مُرد (مضارع: يَمُوتُ) می میرد عاش: زندگی کرد - بعیش: زندگی می کند</p> <p>كَلْب : سگ</p> <p>مَصِير : سرنوشت در قرآن به معنی (بازگشت) آمده</p> <p>نَجَاح : موفقیت</p> <p>نَقَص : کم شد</p> <p>(مضارع : يَنْقُصُ) کم می شود</p>	<p>مصدر: حَاولَة: تلاش کردن حَاوَلٌ : تلاش کرد</p> <p>(مضارع : يُحَاوِلُ) تلاش می کند</p> <p>حَدِيقَةُ الْحَيَوَانَاتِ : باغ وحش</p> <p>سَكَتٌ : ساکت شد</p> <p>(مضارع : يَسْكُتُ) ساکت می شود</p> <p>شَجَعٌ عَلَيَّ : تشویق کرد به</p> <p>(مضارع : يُشَجِّعُ) تشویق می کند</p> <p>ظَنَّ : گمان کرد</p>	<p>نام حیوان</p> <p>أَسَد : شیر خوردنی: حلیب شیر شیر آب: حنقیة الماء</p> <p>تُعَلَّب : روباه</p> <p>ثَقِيلُ السَّمْعِ : کم شنوا</p> <p>«ثَقِيل : سنگین + سَمْع :</p> <p>شنوایی»</p> <p>فعل ماضی جَدَّ : کوشید (مضارع : يَجِدُّ)</p> <p>جَرَّحَ : زخمی کرد</p> <p>(مضارع : يُجَرِّحُ) زخمی می کند</p>
---	---	--

الرَّجَاءُ امیدواری

كَانَتْ مَجْمُوعَةٌ مِنَ الْحَيَوَانَاتِ فِي غَابَةِ: أَسَدٌ وَ تُعَلَّبٌ وَ ذئبٌ وَ غَزَالَةٌ وَ كَلْبٌ وَ ...
گروهی از حیوانات در جنگلی بودند: شیر و روباه و گرگ و اهو و سگ و ...

فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ جَاءَ سِتَّةُ صَيَّادِينَ وَ حَفَرُوا حُفْرَةً عَمِيقَةً ثُمَّ سَتَرُوهَا
در روزی از روزها شش شکارچی آمدند گودال عمیقی را حفر کردند سپس پوشاندند آن را
لِصَيْدِ الْحَيَوَانَاتِ وَ بَيْعَهَا لِحَدِيقَةِ الْحَيَوَانَاتِ. وَقَعَ التُّعَلَّبُ وَ الْغَزَالَةُ فِي الْحُفْرَةِ
برای شکار حیوانات فروش آن در باغ وحش ناکهان روباه و اهو در گودال افتادند
بَعْتَهُ؛ فَطَلَبَا مُسَاعَدَةً؛ لَكِنَّ الْحَيَوَانَاتِ هَرَبْنَ؛ لِأَنَّهُنَّ سَمِعْنَ مِنْ بَعِيدٍ أَصَوَاتِ
و کمک خواستند اما حیوانات فرار کردند؛ برای اینکه از دور صدای شکارچی ها را شنیدند

جمع مذکر سالم
الصَّيَادِينَ. حَاوَلَ التَّلْعَبَ وَ الْعَزَالَهَ لِلنَّجَاةِ.

جمع مکسر
بَعْدَ ذَقَائِقٍ رَجَعَتْ حَمَامَةٌ وَ قَالَتْ لِلتَّلْعَبِ: «لَا فَائِدَةَ لِلْمُحَاوَلَةِ. لَا تَتَّعِدْ. أَنْتَ لَا

بعد از چند دقیقه کیبوتر برگشت و به روباه گفت: تلاش کردن هیچ فایده ای ندارد. بالا نبر
تَقْدِرُ. لَقَدْ جَرَحْتَ بَدَنَكَ.»

مضارع منفی
تو نمی توانی. به راستی که بدنت را زخمی کردی
وَ رَجَعَ الْكَلْبُ وَ قَالَ لِلْعَزَالَةِ: «لَا رَجَاءَ لِنَجَاتِكَ. لَا تَتَّعِدِي. أَنْتَ لَا تَقْدِرِينَ.

و سگ برگشت و به اهو گفت: آمیدی به نجات تو نیست. بالا نبر
لَقَدْ جَرَحْتَ بَدَنَكَ.»

به راستی که بدنت را زخمی کردی

حَاوَلَ التَّلْعَبُ وَ الْعَزَالَهَ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى وَلَكِنْ بَدُونِ فَائِدَةٍ.

روباه و اهو یکبار دیگر برای خارج شدن تلاش کردند اما فایده ای نداشت
يَتَسَبَّتِ الْعَزَالَةُ وَ بَقِيَتْ فِي مَكَانِهَا وَلَكِنَّ التَّلْعَبَ حَاوَلَ كَثِيرًا.

اهو ناامید شد و جایش ماند اما روباه بسیار تلاش کرد

قَالَتْ لَهُ الْحَمَامَةُ: «أَنْتَ لَا تَقْدِرُ، لِمَ تُحَاوَلُ؟! اِقْبَلْ مَصِيرَكَ.»

کیبوتر به او گفت: تو نمی توانی، برای چه تلاش می کنی؟! سرنوشتت را بپذیر

لَكِنَّ التَّلْعَبَ خَرَجَ مِنَ الْحُفْرَةِ. فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ وَصَلَ هُدْهُدٌ وَ قَالَ: «أَنَا أَعْرِفُ

اما روباه از حفره خارج شد در آن هنگام هدهد(شانه به سر) رسید و گفت: من این روباه را می شناسم

هَذَا التَّلْعَبُ؛ هُوَ ثَقِيلُ السَّمْعِ؛ هُوَ ظَنَّ أَنَّ الْحَمَامَةَ تُشَجِّعُهُ عَلَى الْخُرُوجِ.»

او کم شنوا است؛ او گمان کرد که کیبوتر او را برای بیرون آمدن تشویق می کند

قَالَتِ الْحَيَوَانَاتُ: «نَحْنُ ظَلَمْنَا الْعَزَالَهَ. عَلَيْنَا بِمُسَاعَدَتِهَا.»

حیوانات گفتند: ما به اهو ستم کردیم. ما باید به او کمک کنیم

قَالَتِ الْحَمَامَةُ لِلْعَزَالَهَ: «أُخْرِجِي. أَنْتَ تَقْدِرِينَ عَلَى الْخُرُوجِ بِسُهُولَةٍ. لَا تَيَاسِي.»

کیبوتر به او گفت: خارج شو. تو به راحتی می توانی خارج شوی. ناامید نباش

حَاوَلَتِ الْعَزَالَهَ الْخُرُوجَ مَرَّةً أُخْرَى فَخَرَجَتْ وَ فَرِحَتِ الْحَيَوَانَاتُ.

اهو یکبار دیگر برای بیرون آمدن تلاش کرد پس خارج شد و حیوانات خوشحال شدند

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ :
بِطَائِمِ خَدَا(ص) قَرُمُوذَنْد

هرکس چیزی بخواهد و تلاش کند، می یابد
مَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَهُ، وَجَدَهُ

***

با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید.

نادرست   درست

✗	□	۱. شَجَعَتِ الْحَيَوَانَاتُ الثَّلَبَ عَلَى الْخُرُوجِ مِنَ الْحُفْرَةِ. حیوانات روباه را برای خارج شدن از گودال تسویق کردند
□	✗	۲. قَبِلَتِ الْعِزَالَةُ مَصِيرَهَا فِي الْبِدَايَةِ. اهو در ابتدا سرنوشتی را پذیرفت
✗	□	۳. مَا سَتَرَ الصَّيَادُونَ الْحُفْرَةَ فِي الْغَابَةِ. شکارچی ها حفره را در جنگل پنهان کردند
✗	□	۴. كَانَتِ الْحُفْرَةُ قَلِيلَةَ الْعُمُقِ. گودال کم عمق بود
✗	□	۵. أَرْبَعَةُ صَيَادِينَ كَانُوا فِي الْغَابَةِ. چهار شکارچی در جنگل بودند

آموزش فعل نهی: فعلی است که در آن از کسی می خواهیم که کاری را انجام ندهد و می توانیم به فعل نهی، امر منفی هم بگوییم
فعل نهی از فعل مضارع ساخته می شود

فِعْلُ النَّهْيِ (۱) (یا وَدَّ، لا تَفْعَلْ)، (یا بِنْتُ، لا تَفْعَلِي)

فعل نهی

فعل نهی

دوم شخص مفرد / مفرد مذکر   دوم شخص مفرد / مفرد مؤنث

فعل نهی

لا تَكْتُبِي شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

چیزی روی درخت ننویس

فعل نهی

لا تَكْتُبْ شَيْئاً عَلَى الشَّجَرِ.

چیزی روی درخت ننویس

توضیح فعل نهی ← به اول فعل مضارع حرف «لا» اضافه می کنیم و از آخر فعل مضارع حرکت ضمه را حذف و به جای آن ساکن می گذاریم و یا اگر آخر فعل حرف «ن» داشته باشد «ن» را حذف می کنیم

بدانیم

در این درس با فعل نهی آشنا می‌شوید. به فرق میان فعل‌های مضارع و نهی توجه کنید و ترجمه آنها را یاد بگیرید.

فعل نهی	فعل مضارع	شخص
انجام نده.	حذف ضمه لا تَفْعَلْ	مفرد مذکر تَفْعَلْ
	حذف نون لا تَفْعَلِي	مفرد مؤنث تَفْعَلِينَ

در فعل مضارع منفی فقط به اول فعل مضارع حرف «لا» اضافه می‌کنیم و معنی هم منفی می‌شود اما در فعل نهی علاوه بر این که به اول فعل مضارع حرف «لا» اضافه می‌کنیم آخر فعل اگر ضمه باشد حذف و بجای آن ساکن و اگر حرف نون باشد فقط نون را حذف می‌کنیم. فرق فعل مضارع منفی و فعل نهی را بیابید.

فعل نهی	فعل مضارع منفی	فعل نهی	فعل مضارع منفی
لا تَكْذِبِي: دروغ نگو <i>حذف نون</i>	لا تَكْذِبِينَ: دروغ نمی‌گویید <i>نون</i>	لا تَحْزَن: غمگین نشو <i>سکون</i>	لا تَحْزَنِي: غمگین نمی‌شوی <i>ضمه</i>

ترجمه کنید.

<p>از رحمت خدا ناامید نشو <u>فعل نهی</u></p>	<p>لا تَيْأَسْ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ. <u>فعل نهی</u></p>
<p>چای گرم ننوش <u>فعل نهی</u></p>	<p>لا تَشْرَبِي شايًا حارًا. <u>فعل نهی</u></p>

التَّمارين

التَّمْرينُ الأوَّلُ

● توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس‌های چهارم و پنجم است؟

..... حدیقة الحیوانات	۱. مَكَانٌ يَذْهَبُ إِلَيْهِ النَّاسُ وَ يُشَاهِدُونَ فِيهِ حَيَوَانَاتٍ مُخْتَلِفَةً.
..... محاولة	۲. السَّعْيُ وَ الاجْتِهَادُ وَ مُوَاصَلَةُ الْعَمَلِ لِلنَّجَاحِ فِي الْحَيَاةِ.
..... كلب	۳. حَيَوَانَ يَحْرَسُ أَمْوَالَ النَّاسِ.
..... مصير	۴. عَاقِبَةُ الْإِنْسَانِ فِي حَيَاتِهِ.
..... ثقيل السمع	۵. الَّذِي لَا يَسْمَعُ جَيِّدًا.
- فعل مضارع
جایی که مردم به سوی آن می روند و در آن حیوانات مختلف را می بینند
سعی و تلاش کردن و ادامه دادن کاری برای موفقیت در زندگی
حیوانی که از اموال مردم نگهداری می کند
سرانجام انسان در زندگی
لغزایع بینی
کسی که به خوبی نمی شنود

التَّمْرينُ الثَّانِي

● جمله‌های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

فعل نهی

يا حَبِيبَتِي، لَا تَجْعَلِي حَقِيبَتَكَ هُنَا.

ای دوست من، کیفت را اینجا نگذار.

فعل نهی

يا حَبِيبِي، لَا تَجْعَلْ حَقِيبَتَكَ هُنَا.

ای دوست من، کیفت را اینجا نگذار.

التَّمْرِينُ الثَّلَاثُ

- آیات و احادیث زیر را ترجمه، سپس فعل‌های امر و نهی را معلوم کنید!

۱. ﴿رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾
فعل نهی
بر وزن فاعل

پروردگارا ما را با گروه ستمکاران قرار مده

۲. ﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾
فعل نهی

غمگین مباش همانا خداوند با ماست

۳. إِذَا غَضِبْتَ فَاسْكُتْ.
فعل امر

هنگامی که خشمگین شدی پس سکوت کن

۴. اِعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا وَاعْمَلْ لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.
فعل امر
فعل مضارع
فعل مضارع

برای دنیایت کار کن مثل اینکه همیشه زندگی می کنی و برای آخرت کار کن انکار فردا می میری

۱. الجملة الأولى و الثانية آيتان من القرآن الكريم. التوبة ۴۰ و الأعراف ۴۷ و الجملة الثالثة و الرابعة من رسول الله ﷺ

۲. أبداً: تا ابد، ابدی

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

● ترجمه کنید.

۱. ^{فعل امر} اِزْرَعْ صِدَاقَةً وَ لَا تَزْرَعْ عِدَاوَةً. ^{فعل نهی} دوستی بکار و دشمنی نکار

۲. ^{فعل امر} اُسْكُتِي يَا طِفْلَهُ وَ لَا تَصْرُخِي. ^{فعل نهی} ساکت باش ای کودک و فریاد نزن

۳. ^{فعل امر} اَصْدُقْ فِي حَيَاتِكَ وَ لَا تَكْذِبْ اَبَدًا. ^{فعل نهی} در زندگیت راست بگو و هرگز دروغ نکو

۴. ^{فعل امر} اَلْبَسْ قَمِيصًا اَبْيَضَ فِي اللَّيْلِ لِعُبُورِ الشَّارِعِ وَ لَا تَلْبَسْ اَسْوَدًا. ^{فعل نهی}

برای عبور از خیابان در شب پیراهن سفید بپوش و سیاه نبپوش

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

● کدام گزینه از نظر معنا با سایر گزینه‌ها «ناهماهنگ» است؟

۱. ^{احتکر} حَدَادٌ ^{جراغ} مِصْبَاحٌ ^{شیرینی فروش} حَلْوَانِي ^{پلیس} شُرْطِي

۲. ^{هیزم} حَطَبٌ ^{اتش} نَارٌ ^{دود} دُخَانٌ ^{موفقیت} نَجَاحٌ

۳. ^{ماه‌ها} شُهُورٌ ^{جنگل} غَابَةٌ ^{روزها} اَيَّامٌ ^{شب‌ها} لَيَالِي

۴. ^{باد} رِيحٌ ^{باران} مَطَرٌ ^{ابر} سَحَابٌ ^{گرفتن} اُخَذَ

۵. ^{انار} رُمَانٌ ^{انگور} عِنَبٌ ^{سب} تَفَّاحٌ ^{پدر بزرگ} جَدٌّ

۶. ^{بزرگسالی} كِبَرٌ ^{زیر} تَحْتٌ ^{بالا} فَوْقٌ ^{روبرو} اَمَامٌ

۷. ^{ابی} اَزْرَقٌ ^{قرمز} اَحْمَرٌ ^{بازکن} اِفْتَحَ ^{سبز} اَخْضَرَ

التَّمْرِينُ السَّادِسُ

● زیر هر تصویر نام آن را به عربی بنویسید. « دو کلمه اضافه است. »

الْحَمَامَةُ / الْكَلْبُ / الذَّنْبُ / الزَّرَاقَةُ / الْعُصْفُورُ / الْعَزَالَةُ / السَّمَكَةُ / الْفَيْلُ / الْفَرَسُ / كبوتر / سگ / کرمی / زرافه / کنجشک / اهو / ماهی / فیل / اسب

الْأَسَدُ / التَّلَبُّ / شیر / روباه

التَّلَبُّ / حَيَوَانٌ مَكَّارٌ. / روباه حیوان حیله گری است

الزَّرَاقَةُ / حَيَوَانٌ طَوِيلٌ. / زرافه حیوان درازی است

السَّمَكَةُ / فِي النَّهْرِ. / ماهی در دریا است

الاسد / سُلْطَانُ الْغَابَةِ. / شیر سلطان جنگل است

الفيل / حَيَوَانٌ كَبِيرٌ. / فیل حیوان بزرگی است

الْحَمَامَةُ / جَمِيلَةٌ. / این کبوتر زیبا است

الفرس / حَيَوَانٌ نَجِيبٌ. / اسب حیوان نجیبی است

الذَّنْبُ / حَيَوَانٌ حَرِيصٌ. / کرمی حیوان طمع کاری است

العصفور / طَائِرٌ صَغِيرٌ. / کنجشک پرنده کوچکی است

دانش آموزان عزیز! این تمرین برای یادگیری بیشتر و سرگرمی و تشخیص واژه‌ها می‌باشد و بهتر است خودتان حل کنید

التَّمَرِينُ السَّابِعُ

● با استفاده از کلمات زیر، جدول را کامل کنید و رمز آن را به دست بیاورید.

يُحَاوِلُ / مُوَاصَلَةٌ / اِنْحَثَى / اِقْتَرَبَ / شَجَعْنَا / نَزَلُوا / مُهْمَةٌ / كَلَبَ / ذَهَابٌ /

اِثْنَانٍ / مِهْنَةٌ / جَاهِلٌ / حَزِينٌ / إِذَا / أَسْنَانٌ / صَالِحٌ

رمز ↓

				(۱) سگ
				(۲) تلاش می‌کند
				(۳) نزدیک شد
				(۴) جست و جو کن
				(۵) غمگین
				(۶) دو
				(۷) هرگاه
				(۸) شغل
				(۹) ادامه دادن
				(۱۰) درستکار
				(۱۱) پایین آمدند
				(۱۲) نادان
				(۱۳) مأموریت
				(۱۴) تشویق کردیم
				(۱۵) دندان‌ها
				(۱۶) رفتن

گَنْزُ الْحِكْمَةِ

● بخوانید و ترجمه کنید.

فعل ماضی

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الْعِلْمِ:

امیر المؤمنین علی (ع) درباره دانش فرمودند

مضارع منفی

۱. « قَوْلٌ لَا أَعْلَمُ نِصْفُ الْعِلْمِ. »

گفتن نمی دانم نیمی از علم است

فعل ماضی

فعل ماضی

۲. « مَنْ سَأَلَ فِي صِغَرِهِ، أَجَابَ فِي كِبَرِهِ. »

هرکس در کودکی سوال کند، در بزرگسالی پاسخ می دهد

فعل مضارع

۳. « كُلُّ شَيْءٍ يَنْقُصُ عَلَى الْإِنْفَاقِ، إِلَّا الْعِلْمُ. »

هر چیزی با بخشیدن کم می شود، بجز دانش

۴. « جَمَالَ الْعِلْمُ نَشْرُهُ وَتَمَرَّتُهُ الْعَمَلُ بِهِ. »

زیبایی دانش انتشار آن است و میوه اش عمل به آن است

فعل امر

۵. « أَيُّهَا النَّاسُ، إِعْلَمُوا أَنَّ كَمَالَ الدِّينِ طَلَبُ الْعِلْمِ وَالْعَمَلُ بِهِ. »

ای مردم، بدانید که کمال دین خواستن دانش و عمل به آن است

تحقیق

● دو نمونه کتاب معروف در ادبیات فارسی از زبان حیوانات مثال بزنید.

